

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 17 januari 2018 door mevrouw A, hierna te noemen klaagster, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met 2 bijlagen d.d. 17 januari 2018;
- de brief van de secretaris van het College van 30 januari 2018 waarin klaagster wordt gevraagd om tevens een kopie van de rapportages en het mailverkeer over te leggen;
- het op 23 februari 2018 ontvangen opnieuw door klaagster toegestuurde klaagschrift nu met alle bijlagen;
- het verweerschrift met bijlagen d.d. 9 mei 2018.

Nadat de mondelinge behandeling van de klacht was verplaatst, heeft de zitting van het College plaatsgevonden op 17 oktober 2018, waarbij klaagster en verweerster aanwezig waren. Klaagster werd vergezeld door haar echtgenoot C, verweerster werd bijgestaan door mr. I.J. Pieters, advocaat te Leiden.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Klaagster heeft samen met haar ex-echtgenoot, D (hierna te noemen de vader), een minderjarige dochter E (hierna te noemen de dochter), geboren in 2005.
- b. Sinds de echtscheiding in 2008 en het in het kader daarvan door de ouders ondertekende echtscheidingsconvenant woont de dochter bij klaagster. Beide ouders hebben het ouderlijk gezag. Er is sprake van een complexe echtscheiding.
- c. Van 2008 tot 2013 was er een omgangsregeling van kracht tussen vader en de dochter die goed liep. De omgangsregeling hield in dat de dochter ook bij vader logeerde. Eind 2013/begin 2014 is aan deze omgangsregeling een einde gekomen. Vader was het met deze beëindiging niet eens.
- d. Bij verzoekschrift van 19 mei 2014 heeft klaagster de rechtbank verzocht de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken te wijzigen.
- e. De dochter heeft vanaf september 2014 wekelijks speltherapie gevolgd bij F, speltherapeut, verbonden aan X, praktijk voor speltherapie en opvoedingsondersteuning.
- f. Met ingang van 7 oktober 2014 is de dochter op advies van de Raad voor de Kinderbescherming onder toezicht gesteld door de rechtbank.
- g. Op 13 april 2015 heeft de kinderrechtster bij tussenbeschikking een voorlopige omgangsregeling tussen vader en de dochter vastgesteld. In mei 2015 heeft de vader bij de politie aangifte gedaan tegen klaagster omdat zij deze omgangsregeling had stopgezet.
- h. In een tussenbeschikking van de kinderrechtster van 16 juli 2015 is besloten een bijzondere curator over de dochter aan te stellen. Deze beslissing is gemotiveerd als volgt: *“De kinderrechtster heeft ter zitting (...) (nog) niet de overtuiging gekregen dat iemand het juiste standpunt van E verwoordt. Ouders nemen verschillende standpunten in en de hulpverlenende personen en instanties zijn het ook niet met elkaar eens.(...) . Om E’s belangen zo goed mogelijk te waarborgen heeft de kinderrechtster besloten een bijzonder curator aan te stellen.*

Ter zitting hebben alle belanghebbenden zich uitgesproken voor de aanstelling van een gedragsdeskundige als bijzonder curator.”

- i. Verweerster is GZ-psycholoog en werkzaam in haar praktijk genaamd “Y”.
- j. Bij tussenbeschikking van de kinderrechter van 9 oktober 2015 is verweerster benoemd tot bijzondere curator over de dochter. De rechtbank overweegt op dit punt als volgt: *“De bijzonder curator is de wettelijke vertegenwoordiger van deze minderjarige en zij behartigt de belangen van E in deze procedure. In dit geval zal zij het standpunt van E verwoorden en gaat zij vanuit het belang van E samen met de jeugdbeschermer de lijn uitzetten binnen de ondertoezichtstelling en de zorg- en contactregeling.”*
- k. Op 3 februari 2016 heeft klaagster het eerste rapport betreffende de situatie van E uitgebracht. Voorts heeft zij een spoedindicatie voor E geschreven voor behandeling door een kinderpsychiater bij Z. Ook de ouders zijn aangemeld bij Z.
- l. Blijkens een proces-verbaal van de zitting van 18 februari 2016 is verweerster door de rechtbank verzocht beschikbaar te blijven als bijzondere curator en die dingen te doen die in het belang van E zijn. Voorts staat in dit proces-verbaal te lezen dat de voorzitter van de rechtbank het volgende opmerkt: *“Ik constateer dat de aanwezigheid van mevrouw B afgelopen periode wel gezorgd heeft voor helderheid en welke kant het op moet. Ook nu heeft zij de medewerking van de ouders gekregen, die zijn wel in de goede richting gelopen. Het zwaartepunt van alles wil ik bij mevrouw B leggen, dat is E. Zij weet hoe het werkt met de ondertoezichtstelling. Zij kan dan naar de gezinsvoogd om iemand aan te spreken. Die gaat de lastige klusjes opknappen.”*
- m. Vervolgens is de ondertoezichtstelling van E door de rechtbank bij tussenbeschikking verlengd tot 7 oktober 2016. Tevens is verweerster toen opnieuw benoemd tot bijzondere curator om E te vertegenwoordigen. In het bijzonder diende de bijzondere curator E bij te staan in het hulpverleningstraject dat zij, samen met haar ouders, in zou gaan. Daarnaast diende de bijzondere curator vanuit het belang van E samen met de Jeugdbeschermers de lijn uit te zetten binnen de ondertoezichtstelling en de zorg- en contactregeling.
- n. Verweerster heeft een tweede rapportage betreffende E aan de rechtbank uitgebracht op 7 juni 2016. Zij heeft daarin aangegeven dat zij nauwelijks invulling heeft kunnen geven aan haar rol. Verweerster wilde een kwetsbaar meisje als E niet verder in de loyaliteitsproblemen brengen en zij heeft daarom afstand bewaard: *“Vanuit E gezien was er “werk aan de winkel” maar in de praktijk is dit heel anders gelopen: een behandeltraject is, na de intakegesprekken bij Z, niet opgestart en een gedegen advies over een zorg- en contactregeling kan momenteel derhalve niet door de bijzonder curator worden gegeven.*
(...)
Het lijkt er op dat op dit moment de meeste waarborgen voor een gezonde ontwikkeling en uitgroei naar volwassenheid liggen bij de vader. Als bijzonder curator voor E refereert ondergetekende daarom graag in deze naar het oordeel van de – competente – Jeugdbeschermers, (...)”
- o. Bij (aanvullend) verzoek van 20 juni 2016 heeft de vader verzocht om wijziging van de hoofdverblijfplaats van E naar hem en ook om beëindiging van het gezamenlijk gezag en hem alleen te belasten met het ouderlijk gezag over E.
- p. Bij tussenbeschikking van 12 juli 2016 heeft de rechtbank de beslissingen op de verzoeken omtrent het gezag, de hoofdverblijfplaats, de verdeling van zorg- en opvoedingstaken en de machtiging tot uithuisplaatsing aangehouden. Tevens is de bijzondere curator verzocht over een half jaar nader te rapporteren over de ontwikkelingen en voortgang bij Z en over het verdere verloop van de procedure. Verweerster heeft in juli 2016 een plan van aanpak-bijzondere curator betreffende E geschreven dat door de ouders is aanvaard.
- q. Z heeft op 27 december 2016 een rapportage uitgebracht met als conclusie dat E niet voldoet aan de diagnose PDD-NOS, subtype MCDD. Advies is om E tijd te geven om tot ontwikkeling te komen en de overgang naar het voortgezet onderwijs af te wachten.
- r. Op 19 januari 2017 heeft verweerster samen met de ouders en de jeugdbeschermers afgestemd over de bevindingen en adviezen van Z welke ter hand zullen worden genomen. Verweerster heeft aan de hand daarvan een addendum bij haar voornoemde plan van aanpak opgesteld.

- s. Op 18 februari 2017 heeft de bijzondere curator een derde rapportage uitgebracht aan de rechtbank over de periode juli 2016 - maart 2017.
- t. Op 6 maart 2017 is de mondelinge behandeling van de zaak voortgezet door de rechtbank. De vader heeft toen zijn verzoeken omtrent het gezag en de hoofdverblijfplaats van E ingetrokken.
- u. Op 24 maart 2017 hebben de ouders een ouderschapsplan ondertekend dat in samenspraak met de bijzondere curator is opgesteld en afspraken bevat over de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken.
- v. Bij eindbeschikking van 11 april 2017 heeft de rechtbank op verzoek van beide ouders bepaald dat het ouderschapsplan deel uitmaakt van de beschikking. In deze beschikking staat vermeld dat *“De rechtbank complimenteert de ouders met het door hen in samenspraak met de bijzondere curator bereikte resultaat.”*
- w. Sinds de zomer van 2017 is er wederom geen omgang tussen de dochter en de vader.

III Het standpunt van klagster en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk en kort weergegeven, dat verweerster als bijzondere curator in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Zij heeft een niet wetenschappelijk onderbouwd advies uitgebracht over de uithuisplaatsing van E;
2. Haar rapportages bevatten tegenstrijdigheden;
3. Zij heeft een aantal betrokkenen zoals de intern begeleidster van school en de speltherapeute niet betrokken bij haar onderzoek en heeft de situatie in de huiselijke setting bij vader onjuist ingeschat;
4. Zij heeft zich de indirecte effecten van haar advies tot uithuisplaatsing van de dochter bij vader niet gerealiseerd;
5. Zij heeft de rapportages direct naar de rechtbank gestuurd zonder klagster vooraf te consulteren;
6. Zij beschikt over onvoldoende ethische weerbaarheid en handelt niet professioneel;
7. Zij is niet oprecht en open geweest in haar handelen.

Klaagster heeft aangevoerd dat met name het tweede rapport van verweerster als bijzondere curator haar en haar (nieuwe) gezin emotionele schade heeft opgeleverd door het daarin opgenomen advies om de dochter uit huis te plaatsen bij vader. Volgens klagster was daarbij echter het probleem dat de dochter niet goed functioneerde in het (stief)gezin van vader. Verweerster heeft daarvoor in het rapport geen oplossing aangedragen. Hoewel een en ander nu voor klagster een afgesloten hoofdstuk is, hoopt zij dat haar klacht er toe zal bijdragen dat niet nogmaals dezelfde fouten door verweerster worden gemaakt.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht inhoudelijk gemotiveerd betwist. Zij heeft daarnaast aangevoerd dat zij zich geraakt voelt door de klacht omdat zij zich in het proces als bijzondere curator van de dochter tot het uiterste heeft ingespannen. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal in het onderstaande nader op het verweer worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van het toepasselijke beoordelingskader:

V.1. Klagster heeft in haar klacht vermeld dat verweerster naar haar idee niet conform de richtlijn voor bijzondere curatoren heeft gehandeld. Ingevolge artikel 1.1.1 lid 2 van het Reglement voor het Toezicht (hierna RvT) is het College bevoegd klachten die zijn ontvangen ten aanzien van NIP-leden en NIP-geregistreerden te behandelen en naar aanleiding daarvan de gedragingen van die personen te toetsen aan de vastgestelde regels voor de beroepsuitoefening zoals genoemd in de statuten van de vereniging. Hiermee wordt bedoeld de Beroepscode voor psychologen van het Nederlands Instituut

van Psychologen. Derhalve zal het College de gedragingen van verweerster hierna toetsen aan de op 1 maart 2015 vastgestelde Beroepscode 2015 (hierna de Beroepscode).

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de klacht

V.2. Het College van Toezicht overweegt - ambtshalve - als volgt.

Verweerster, psycholoog, is door de rechtbank benoemd als bijzondere curator op grond van artikel 1:250 lid 1 BW.

Dit artikel luidt - voor zover hier van belang - als volgt:

“Wanneer in aangelegenheden betreffende diens verzorging en opvoeding, dan wel het vermogen van de minderjarige, de belangen van de met het gezag belaste ouders of een van hen dan wel van de voogd of de beide voogden in strijd zijn met die van de minderjarige, benoemt de rechtbank, dan wel, indien het een aangelegenheid inzake het vermogen van de minderjarige betreft, de kantonrechter, of, indien de zaak reeds aanhangig is, de desbetreffende rechter, indien hij dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk acht, daarbij in het bijzonder de aard van deze belangenstrijd in aanmerking genomen, op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve een bijzondere curator om de minderjarige ter zake, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen.”

De rechtbank heeft in de tussenbeschikking van 16 juli 2015 genoemd dat ter zitting alle belanghebbenden zich hebben uitgesproken voor de aanstelling van *“een gedragsdeskundige als bijzonder curator”*.

In artikel 1.1 van de Beroepscode staat vermeld dat beroepsmatig handelen inhoudt:

“Alle handelingen die de psycholoog verricht wanneer hij optreedt in de hoedanigheid of functie van psycholoog of gebruik maakt van de aanduiding psycholoog; hieronder valt de professionele relatie, het optreden als wetenschappelijk onderzoeker, docent, supervisor, in de media et cetera.”

Het College is van oordeel dat verweerster dus beroepsmatig heeft gehandeld nu zij als gedragsdeskundige gesprekken heeft gevoerd met de ouders en de Jeugdbeschermers.

Klaagster kan hierbij worden aangemerkt als betrokkene. Zij is als moeder van de dochter immers direct betrokken bij het beroepsmatig handelen van de psycholoog als bijzondere curator voor de dochter. Daarom wordt klaagster ingevolge artikel 2.1.3 van het Reglement voor het Toezicht geacht belang te hebben bij de door haar ingediende klacht tegen verweerster.

Wat betreft de inhoud van de klacht:

V.3. Het College heeft opgemerkt dat verweerster zich bij de uitoefening van de aan haar door de rechtbank opgedragen speciale taak dient te houden aan *“de leidraad werkwijze en verslag bijzondere curatoren”* die deel uitmaakt van het door de Rechtspraak opgestelde *“werkproces benoeming bijzondere curator o.g.v. art. 1:250 BW”* die door alle rechtbanken en gerechtshoven in Nederland is geïmplementeerd. Deze specifieke leidraad is te beschouwen als onderdeel van de professionele standaard van gedragsdeskundigen optredend als bijzondere curator. Psychologen hebben hiernaar op grond van artikel 16 van de Beroepscode te handelen. Dit betekent dat in dit specifieke geval dus niet de vereisten van artikel 97 van de Beroepscode gelden die - anders dan bij rapportage op grond van artikel 1:250 BW - met name betrekking hebben op rapportage op basis van gedragsdeskundig onderzoek.

V.4. Het College is van oordeel dat verweerster haar rapporten op voldoende wijze heeft onderbouwd. In de leidraad staat met betrekking tot het verslag vermeld dat dit bestaat uit een weergave van de gevoerde gesprekken, een weergave van de overige bevindingen van de curator en een onderbouwd standpunt over het verzoek. Uit de drie overgelegde uiterst gedetailleerde rapporten blijkt dat verweerster steeds de gegevens van de betrokkenen en hun belangenbehartigers heeft vermeld, de stukken waarvan zij heeft kennis genomen heeft genoemd, de (nieuwe) opdracht en de door de rechter gestelde vragen heeft weergegeven, daarnaast het procesverloop heeft beschreven, en haar bevindingen, reflecties, advies en verzoek in elk van de rapportages heeft opgenomen. Daarmee heeft verweerster ruimschoots voldaan aan de vereisten uit de leidraad. Een wetenschappelijke onderbouwing is volgens de leidraad niet noodzakelijk. Evenmin heeft het College vast kunnen stellen dat de rapportages innerlijke tegenstrijdigheden bevatten. Dat de rapportages onderling van elkaar

verschillen is anders dan klaagster stelt niet relevant, nu deze een weerslag vormen van het traject dat verweerster met de ouders en de dochter is ingegaan. Bovendien heeft verweerster van de rechtbank een nieuwe opdracht en herbenoeming gekregen die daarmee dus hebben kunnen leiden tot een ander advies.

Klachtonderdeel 1 en 2 zijn dan ook niet gegrond.

V.5. Evenmin is aannemelijk geworden dat verweerster tevens de speltherapeute, de intern begeleider en de stiefouders van de dochter had moeten spreken (klachtonderdeel 3). Dit volgt als zodanig niet uit de leidraad. De leidraad noemt wel dat het onder omstandigheden noodzakelijk kan zijn dat de bijzondere curator een gesprek voert met een derde en dat de rechtbank in zo'n geval in de benoemingsbeschikking zal aangeven met welke derde een gesprek gewenst is. Dat is in dit geval niet gebeurd. In de leidraad staat daarnaast dat het de bijzondere curator vrij staat om op eigen initiatief een gesprek met een derde te voeren als wordt ingeschat dat deze belangrijke informatie zou kunnen verschaffen. Dat de bijzondere curator belangrijke informatie van derden heeft gemist is in dit geval echter niet gebleken. Allereerst blijkt uit de lijst met opgesomde stukken waarvan de curator kennis heeft genomen dat zij twee verslagen betreffende het verloop van de speltherapie en een evaluatieverslag van de speltherapeute heeft gezien. Verweerster heeft dus niet gesproken met de speltherapeute maar heeft wel informatie hierover meegewogen in de rapporten. Daarbij komt dat het aan de psycholoog is om methoden te kiezen die doeltreffend en doelmatig zijn (artikel 101 van de Beroepscode). Verweerster was dan ook niet verplicht de door klaagster genoemde personen te spreken terwijl evenmin is gebleken dat zij de situatie onjuist heeft ingeschat.

V.6. Klachtonderdeel 4 inhoudende dat verweerster de effecten van haar advies tot uithuisplaatsing niet zou hebben gerealiseerd is niet gegrond. Verweerster heeft in haar advies van 7 juni 2016 immers niet een dergelijk advies gegeven. Zij heeft zich gerefereerd aan het oordeel van de door haar competent geachte jeugdbeschermers. De rechter is degene die uiteindelijk beslist. In het onderhavige geval is het overigens niet tot plaatsing van de dochter bij de vader gekomen.

V.7. Klachtonderdeel 5 is evenmin gegrond. De bijzondere curator heeft niet de verplichting de rapportage eerst voor te leggen aan de betrokkenen. Het is immers de bedoeling dat juist op de zitting hierover het debat wordt gevoerd. In het werkproces benoeming bijzondere curator staat dan ook op pagina 6 met zo veel woorden vermeld dat het verslag zonder voorafgaande goedkeuring van belanghebbenden door de bijzondere curator wordt aangeboden aan de rechtbank/het hof. Dit strookt ook met het karakter van het bijzondere curatorschap: het vrijelijk kunnen verwoorden van de belangen van het kind dat in de knel zit.

V.8. Klachtonderdeel 6 (niet professioneel handelen) en 7 (partijdigheid) zijn naar het oordeel van het College evenmin gegrond.

Klaagster heeft wat klachtonderdeel 6 betreft een beroep gedaan op omstandigheden genoemd in een door haar advocaat overgelegde pleitnota bij de rechtbank. Daarnaast heeft zij aangevoerd dat verweerster de vader meerdere malen alleen heeft gesproken.

Los van de omstandigheid dat in deze klachtprocedure niet het debat wordt overgedaan zoals dat ten overstaan van de rechter is gevoerd (en waarvoor de pleitnota geschreven is), geldt dat verweerster hetgeen in de pleitnota staat gemotiveerd heeft weersproken en dat zij heeft aangevoerd dat zij vader één keer voorafgaand aan een gesprek een kop koffie heeft gegeven, dit voorval met klaagster heeft besproken en hem vervolgens alleen nog in de wachtkamer heeft laten zitten.

Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of klachtonderdeel 6 en 7 gegrond zijn, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat het verwijt van klaagster niet gegrond kan worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klaagster minder geloof verdient dan dat van verweerster, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Deze klachtonderdelen zijn derhalve ongegrond.

V.9. Nu ook overigens niet is gebleken dat verweerster klachtwaardig heeft gehandeld, komt het College tot de slotsom dat de klacht in zijn geheel ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond als voormeld.

Aldus gewezen op 17 oktober 2018

door:

mr. C.M. Berkhout, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
drs. R. Beer,
dr. J.P.C. Jaspers,
dr. T.A.W. van der Schoot,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

C.M. Berkhout.